

Kuşaklar ve Eğitim Üzerine Sosyolojik Bir Analiz¹

Burcu GÜDÜCÜ

İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, Türkiye

burcuguducu@aydin.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-5229-1565>

Ceyda BALCI

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, Türkiye

ceydabalcı@stu.aydin.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-5762-440X>

Öz

Bu çalışmanın amacı; Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağı arasındaki eğitim seviyesi farklılıklarını saptamak ve eğitim düzeylerinin kuşaklara göre dağılımlarını araştırmaktır. Kadın ve erkek cinsiyetlerine göre okuma düzeyleri, yaş gruplarına göre eğitim düzeylerinin analiz edilmesi çalışmanın ana temasını oluşturmaktadır. Kuşak, toplum bilim terimleri sözlüğünde; ortalama 15-20 yıllık yaş gruplarını oluşturan bireyler topluluğu olarak tanımlanmaktadır. Kuşak benzer zaman aralıklarında doğmuş, yakın yaş ve hemen hemen aynı hayat dönemlerini paylaşan ve o dönemin olayları, eğilimlerinden etkilenen ve bu doğrultuda şekillenen insan topluluklarına verilen addır. Aynı zaman içerisinde dünyaya gelmiş ve aynı yaşam koşullarından geçmiş gruplar kuşakları yani jenerasyonları oluşturmaktadır.

Bu çalışma Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağını kapsayacak şekilde eğitim düzeylerini incelemek ve kuşaklara göre bir eğitim düzeyi ayrımı yapmak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Her kuşaktan eşit sayıda kadın

¹ Bu çalışma “Baby Boomers, X, Y ve Z Kuşaklarının Toplumsal Cinsiyet Algısının Sosyolojik Olarak İncelenmesi ve Karşılaştırılması” isimli yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

* Geliş Tarihi / Received: 20.08.2020 - Kabul Tarihi / Accepted: 09.09.2020

DOI: 10.17932/IAU.AIT.2015.012/ait_v07i1005

ve erkek cinsiyetlerine göre katılımcı olmasına özellikle dikkat edilmiş ve bu doğrultuda sağlıklı verilere ulaşılması sağlanmıştır. Çalışmanın verileri Kişisel bilgi formu ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği yardımı ile toplanmış, bu doğrultuda toplanan veriler analiz edilerek kuşaklar arasındaki eğitim farklılıkları ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı, Z Kuşağı, Eğitim.*

A Sociological Analysis on Generations and Education

Abstract

The aim of this study is; to determine the differences in education level among Baby Boomers, Generation X, Generation Y and Generation Z and to investigate the distribution of education levels according to generations. The main theme of the study is to analyze the reading levels according to the female and male gender and the education levels according to the age groups. Generation, in the dictionary of social science terms; is defined as a community of individuals who constitute an average of 15-20 years of age. Generation is the name given to human groups who were born in similar time intervals, shared near age and almost the same life periods, and were affected by the events and trends of that period and were shaped accordingly. Groups that were born at the same time and went through the same living conditions constitute generations. This study was carried out with the aim of examining the education levels of Baby Boomers, Generation X, Generation Y and Generation Z, and making a distinction between generations. Particular attention has been paid to having equal numbers of men and women from each generation, according to their genders, and accordingly, it has been ensured that healthy data are reached. The data of the study were collected with the help of Personal Information Form and Gender Perception Scale, and the data collected in this direction were analyzed and educational differences between generations were revealed.

Keywords: *Baby Boomers, X Generation, Y Generation, Z Generation, Education.*

Giriş

Geçmişten günümüze kuşaklar her anlamda büyük değişiklikler yaşamıştır. Bunlardan birisi de hiç şüphesiz eğitim anlayışlarıdır. Kuşak, dünya genelinde belirli zaman aralıklarında meydana gelen ekonomik ve sosyal hareketler olarak tanımlanan bir kavramdır. Günümüzde biyolojik olarak 20–25 yıllık süreci kapsadığı düşünülen kuşaklar, biyolojiden ziyade sosyolojik olarak değerlendirilmektedir. TDK Felsefe Terimleri Sözlüğünde kuşak kavramı aşağı yukarı aynı dönem içerisinde doğan ve o dönemin koşullarını, zorluklarını, benzer sıkıntılarını, kaderini yaşayan kişiler topluluğu olarak adlandırılmaktadır. Tarih felsefesi ve kültür tarihinde kuşak kavramı, eski ile yeniyi belirli çizgilerle ayıran birey toplulukları olarak adlandırılmaktadır. Bu gün bilinen kuşaklar; Sessiz Kuşak, Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağıdır. Sessiz kuşak bu çalışmanın dışında bırakılmış, çalışma sadece, Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağını kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

Temelden bir değişiklik yaşanmasa bile zaman içerisinde eğitim konusunda büyük ilerlemeler kat edilmiştir. Değişen dünya, ekonomik şartlar, iş hayatı bireylerin eğitim noktasında sabit bir yerde kalmayı değil, kendilerini geliştirmeleri ve sürekli üzerine koyarak ilerlemelerini gerektirmektedir. Zorunlu eğitimden sonra üniversiteye devam eden ve sonrasında daha iyi iş imkânları için yüksek lisans, doktora yapan bireyler günümüz kuşağına geldikçe artmaktadır. Bunun da en önemli etkeni iş alanlarının daha kendini geliştiren bireylere önem vermesinden kaynaklıdır.

1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde, eğitim hakkının din, dil, ırk, cinsiyet, etnik yapı gibi ayrımları gözetmeksizin her bireyin temel hakkı olduğu belirtilmiştir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde eğitim hakkı temel bir hak olarak evrensel kabul görmektedir. Her bireyin eğitim hakkı vardır.

Bu çalışmanın konusu; Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı, Z Kuşağı bireylerinin eğitim düzeylerinin ve aktif olarak iş hayatında olan kadın erkek oranlarının sosyolojik olarak incelenmesi ve karşılaştırılmasıdır. Türkiye’de kuşaklar ve eğitim alanına denk gelen tam bir araştırma yapılmasa da kavramsal olarak baktığımızda birçok araştırma yapılmış ve farklı alanlar ile bağdaştırılmıştır. Araştırma, İstanbul ili genelinde 18 yaş üstü bireylerde gerçekleştirilmiştir. Kuşakların eğitim düzeylerini, Baby Boomers kuşağından Z kuşağına gelene kadar eğitim seviyesindeki artışın geldiği noktayı ortaya koymayı hedeflemektedir.

Baby Boomers (1946-1964)

Baby Boomers Kuşağı aynı zamanda ‘‘Bebek Patlaması Kuşağı’’ olarak da adlandırılmaktadır. Bu kuşak 1946 ile 1964 yılları arasında doğan bireyleri kapsamaktadır. Savaş sonrasında oluşan bir kuşak olduğu için bu kuşakta nüfus artış hızı görülmektedir. Baby Boomers kuşağının en belirgin özellikleri arasında, kanaatkâr ve duygusal olmaları, sadakat duygusu olan, otoriter, gerektiği zaman teknolojiyi kullanabilen gelenek ve kültürlerine bağlı olan bir kuşak olmalarıdır (Arslan, Aykut; Staub, Selva;, 2015, s. 6).

İş hayatında çok çalışıp az üreten, işverenine sadık, tek bir yerde uzun süre çalışmaya alışmış kişilerdir. Boş durmak onlara göre değildir, emekli olduktan sonra bile çalışma hayatlarına devam eden kişilerdir. Daha çok baba mesleklerini icra eden ve daha sonrasında koltuğunu kendi soyuna bırakarak devam etmeyi tercih eden kuşaktır.

Yaşam standartlarının iyi olmasının sadece çok çalışmakla mümkün olabileceğini düşünen bu kuşak bireyleri ‘‘şimdi çok çalış, ileride karşılığını alırsın’’ düşüncesinde olan kişilerdir (Acılioğlu, İnan;, 2015, s. 25). En fazla nüfus artışının görüldüğü kuşak bu kuşaktır. Baby Boomers Kuşağının kendisinden önceki kuşağa göre farklı şartları ve farklı yaşlılık süreci yaşayacakları öngörüsü vardır. Bunun en önemli nedeni ise toplumsal değişimlere tanıklık etmiş, önceki kuşağa göre daha eğitilmiş, daha deneyimli, daha ulaşım imkânına sahip kişiler olmasıdır (Çoknaz, Dilşad; Özbakır Umut, Meftune; Nurtanış Velioğlu, Meltem;, 2016, s. 85).

X Kuşağı (1965-1980)

X Kuşağı 1965 ile 1980 yılları arasında doğan bireyleri kapsamaktadır. Benzer değer ve özelliklere sahip olan, aynı sosyal, siyasi ve ekonomik olayları yaşamış grup olarak adlandırılmaktadır. X kuşağı zorlu şartlarda dünyanın belirsizlikleriyle mücadele etmek zorunda kaldığı için ‘‘kayıp kuşak’’ olarak da adlandırılmaktadır. Bunun sebebi çeşitli ekonomik ve sosyal sebepler dönemine denk gelmeleridir. X Kuşağı aynı zamanda teknolojik gelişmelere öncülük eden kuşak olarak bilinmektedir. X kuşağı teknolojik gelişmelere daha yatkın olan kuşaktır. Gelecek için endişeli ve yaptıkları için karşılığını almak isteyen kişilerdir.

Gelecek kaygısı yaşadıkları için daha çok çalışma ve para kazanmaya odaklanarak hayatlarını garantini altına almaya çalışan kuşaktır (Altuntuğ, Nevriye;, 2012, s. 205-206). X kuşağı bireyleri çalışkan, yaptığı işe sadık, kanaatkâr, rekabetçi ve gerçekçi kişilik özelliklerini barındırmaktadırlar.

Toplum içerisinde yaşanan sorunlara karşı hassas olan, otoriteye karşı saygılı olan ve iş motivasyonları yüksek X kuşağına mensup bireyler aynı zamanda problem çözme yetenekleri gelişmiş özgüvenli kişilerdir (Kuyucu, Mihalis;, 2014, s. 58, Akdemir, Ali; Konakay, Gönül; Demirkaya, Harun;, 2013, s. 11-42).

Y Kuşağı (1981-1995)

Y Kuşağı 1981 ile 1995 yılları arasında doğan bireyleri kapsayan kuşaktır. Y kuşağı genç, dinamik, zekâsını kullanabilen, özgür düşünen ve teknolojiye yatkın kişiler grubu olarak betimlenmektedir. Günlerinin neredeyse çoğunu sosyal medya ve teknolojik aletler ile etkileşim halinde geçen bu kuşak için, rahat bir hayat sürmek önem taşımaktadır. Bu kuşak için teknoloji oldukça önemli bir yere sahiptir. Teknoloji, Y kuşağının X kuşağına göre en üstün oldukları yetkinlik tarzıdır. Hızlı tüketmekten hoşlanan bu kuşak, kişiselleştirilmiş alanları daha çok sevmektedirler. Buna ek olarak X kuşağına nazaran Y Kuşağı'nın daha yüksek bir girişimcilik yetkinliğine sahiptir (Yaşa, Eda; Bozyiğit, Sezen;, 2012, s. 33)

Mevcut iş gücüne katılım gösteren son nüfusun teşkil ettiği bir topluluktur. Bu kuşaktaki kişiler, bireycilik anlayışının daha fazla olduğu, esnek ve küreselleşmeyle değişmeye başlayan dünyanın çocukları olarak tanımlanmaktadır. Y kuşağı muhtemelen yakın tarihin en eğitilmiş, en çok iletişim gücüne sahip ve kendine güvenen kuşağını oluşturmaktadır.

İş ortamında buldukları gruplar içerisinde üretken ve kararlı kişilerdir ve iş alanında oldukça hassas kişilerdir. İyi niyetli ve çalışma ortamının eğlenceli olmasını isteyen kişilerdir. Tıpkı X kuşağında olduğu gibi, yaptığı işler neticesinde üst birimleri tarafından takdir edilmek onlar için çok önemlidir (Aytaş, Seher; Barutçu, Esin; Taş, Mehmet Ali;, 2017, s. 36-37).

Z Kuşağı (1996-...)

Z Kuşağı 1996 ile günümüze kadar gelmekte ve bu kuşak içerisinde doğan bireyleri kapsamaktadır. Bu kuşak da, X kuşağında olduğu gibi teknoloji ile etkileşim halindedir. Ama Z Kuşağı bireylerinin diğer kuşaklara nazaran birer teknoloji bağımlısı olduğu söylenebilir. Günümüzün gelişmiş teknolojik yapısı, üretilen akıllı cihazlar ve her geçen gün gelişen internet altyapısı, bu kuşak bireylerinin teknolojiye bağımlı kişiler haline gelmelerinin önünü açmaktadır (Kavalcı, Kübra; Ünal, Sevtap;, 2016,

s. 1036). Z Kuşağı'nın literatürde "Dijital Nesil" olarak da yer aldığını görürüz.

Z Kuşağı adıyla anılan kuşağın, dijital çağın içine doğmuş ve büyümüş olmaları, bu sebeple önceki kuşaklardan farklılaşacağını ileri sürmek yanlış olmayacaktır. Yeni nesil kuşaklar için internet teknolojileri ve teknolojik aletlerin günlük hayatın önemli bir parçası olduğu gayet açıktır (Somyürek, Sibel;, 2014, s. 65).

Bu kuşağın elde edilecek olan bilgiye çabuk erişebilen, aynı anda birden çok işle ilgilenebilen ve iletişim araçlarını diğer kuşaklara nazaran etkili kullanabilen bir nesil olduğu ifade edilebilir. Dönemin imkânlarına çabuk erişebilen ve onları dinamik bir şekilde kullanabilen bu nesil aynı zamanda içinde yaşadığı sosyal yerleşimin geleceğe uzanan köprüsü olarak adlandırılmaktadır (Sarıbaş, Özgür; Kömürcü , Simge; Güler, M. Emre;, 2016, s. 108).

Araştırmanın Yöntemi ve Elde Edilen Bulguların Değerlendirilmesi

Araştırmada Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağı olmak üzere dört kuşağa yer verilmiştir. Her kuşaktan 30 kadın 30 erkek olmak üzere toplam 240 kişiye anket uygulanmıştır. Çalışmaya katılan katılımcıların %50'si erkeklerden %50'si kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların cinsiyet algılarına yönelik bir ölçek uygulanacağı için cinsiyet dağılımının eşit olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca katılımcıların %25'i Baby Boomers Kuşağı, %25'i X Kuşağı, %25'i Y Kuşağı ve %25'i Z Kuşağından oluşmaktadır. Kuşaklar arası eğitime dair farklılık analizi yapılacağı için kuşak dağılımı da eşittir.

Araştırma için iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu veri toplama aracı araştırmacı tarafından varsayılan değişkenler belirlenerek katılımcılar için hazırlanan "kişisel bilgi formu" ve daha önce geçerlilik güvenilirliği Hasan Hüseyin ALTINOVA ve Veli DUYAN tarafından 2013 yılında yapılmış olan "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği'dir."

Bu araştırmanın temel varsayımı, eğitime verilen önemin ve eğitim düzeyinin Z Kuşağına geldikçe arttığıdır. Eğitim düzeyinin ne oranda arttığını görmek ve bu eğitim seviyesi artışının cinsiyete göre dağılımlarını sayısal veriler ile gösterilmektedir. Katılımcıların; yaşları, cinsiyetleri, eğitim düzeyleri ile kuşakların eğitim anlayışı arasında anlamlı bir bağ kurmaktadır.

Araştırmadan Elde Edilen Bulguların Analiz ve Yorumu

Katılımcıların medeni durumlarına göre; %49.6'sı evli, %42.9'u bekâr, %5'i boşanmış ve %2.5'inin eşi vefat etmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen kuşaklar ve eğitim seviyelerine dair elde edilen bulgular ise aşağıda verildiği gibidir;

Tablo 1. Araştırma Grubunun Cinsiyete Göre Eğitim Düzeyleri

Kadın		Cinsiyetiniz		Toplam
		Kadın	Erkek	
İlkokul	Sayı	11	10	21
	% satır	%52.4	%47.6	%100
	% sütun	%9.2	%8.3	%8.8
	% toplam	%4.6	%4.2	%8.8
Ortaokul	Sayı	12	10	22
	% satır	%54.5	%45.5	%100
	% sütun	%10	%8.3	%9.2
	% toplam	%5	%4.2	%9.2
Lise	Sayı	18	25	43
	% satır	%41.9	%58.1	%100
	% sütun	%15	%20.8	%17.9
	% toplam	%7.5	%10.4	%17.9
Üniversite	Sayı	72	65	137
	% satır	%52.6	%47.4	%100
	% sütun	%60	%54.2	%57.1
	% toplam	%30	%27.1	%57.1
Lisansüstü ve Doktora	Sayı	7	10	17
	% satır	%41.2	%58.8	%100
	% sütun	%5.8	%8.3	%7.1
	% toplam	%2.9	%4.2	%7.1
Toplam	Sayı	120	120	240
	% satır	%50	%50	%100
	% sütun	%100	%100	%100
	% toplam	%50	%50	%100

Çalışmaya katılan kadınların %60'ı üniversite mezunu, %15'i lise mezunu, %10'u ortaokul mezunu, %9.2'si ilkokul mezunu ve %5.8'i lisansüstü doktora mezunudur.

Çalışmaya katılan erkeklerin ise %54.2'si üniversite mezunu, %20'si lise mezunu, %8.3'ü ilkokul mezunu, %8.3'ü ortaokul mezunu ve %8.3'ü lisansüstü doktora mezunudur.

Kadınların üniversiteli olma durumu erkeklere göre daha fazladır. Ancak ilkokul ve ortaokul mezunu olma durumu erkeklere göre kadınlara daha yüksektir.

Tablo 2. *Araştırma Grubunun Yaşa Göre Eğitim Durumu Dağılımı*

ANOVA					
	Karelerin Toplamı	df	Ortalama Kare	F	p
Gruplar arasında	73.813	3	24.604	30.644	<.001
Gruplar İçinde	189.483	236	.803		
Toplam	263.296	239			

Çalışmaya katılan katılımcıların hangi kuşağa ait oldukları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<.001$). Farklığın yönüne baktığımızda çıkan sonuçlar aşağıdaki tabloda verildiği gibidir.

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	95% Ortalama İçin Güven Aralığı	Minimum	Maximum	
					Alt Sınır	Üst Sınır		
Baby Boomers	60	3.6167	1.12131	.14476	3.3270	3.9063	2	6
X kuşağı	60	4.2667	1.10264	.14235	3.9818	4.5515	2	6
Y Kuşağı	60	4.9833	.74769	.09653	4.7902	5.1765	2	6
Z kuşağı	60	4.9167	.42353	.05468	4.8073	5.0261	2	6
Toplam	240	4.4458	1.04960	.06775	4.3124	4.5793	2	6

Eğitim düzeyi ait olunan kuşağa göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Eğitim durumu en düşük olan kuşak Baby Boomers Kuşağı iken eğitim durumu en yüksek olan kuşak Y Kuşağıdır. Z Kuşağının eğitim durumu Y Kuşağından daha düşük gözükmektedir.

Z Kuşağının eğitim seviyesinin Y Kuşağından daha düşük olmasının sebebi, yaş itibarıyla lisansüstü eğitimi alacak durumda olmamalarından kaynaklanmaktadır.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Kuşaklara Göre Çalışıp Çalışmama Durumu

Herhangi bir işte çalışıyor musunuz?	Kuşak				Toplam	
	Baby Boomers	X kuşağı	Y Kuşağı	Z kuşağı		
Evet	Sayı	22	53	50	19	144
	% satır	%15.3	%36.8	%34.7	%13.2	%100
	% sütun	%36.7	%88.3	%83.3	%31.7	%60
	% toplam	%9.2	%22.1	%20.8	%7.9	%60
Hayır	Sayı	38	7	10	41	96
	% satır	%39.6	%7.3	%10.4	%42.7	%100
	% sütun	%63.3	%11.7	%16.7	%68.3	40,0%
	% toplam	%15.8	%2.9	%4.2	%17.1	40,0%
Toplam	Sayı	60	60	60	60	240
	% satır	%25	%25	%25	%25	%100
	% sütun	%100	%100	%100	%100	%100
	% toplam	%25	%25	%25	%25	%100

Çalışıp çalışmama ile ait olunan kuşak arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($P < .001$).

Çalışmaya katılanlardan çalıştıklarını ifade eden bireylerin %36.8'i x kuşağına, %34.7'si y kuşağına, %15.3'ü Baby Boomers kuşağına ve %13.2'si Z Kuşağına mensuptur. Çalışanların X ve Y Kuşağına mensup olan kişilerden oluştuğunu söylemek mümkündür.

Çalışmaya katılanlardan çalışmadıklarını ifade eden bireylerin %42.7'si Z Kuşağına, %39.6'sı Baby Boomers Kuşağına, %10.4'ü Y Kuşağına ve %7.3'ü X Kuşağına mensuptur. Çalışmayanların Z Kuşağı ve Baby Boomers Kuşağına mensup olduklarını söylemek mümkündür. Bu durum sosyolojik olarak da beklenen bir durumdur. Yaş itibariyle Z Kuşağı çalışmaya müsait değil iken, Baby Boomers Kuşağı da emeklilik durumundadır.

Tablo 4. Araştırma Grubunun Cinsiyete Göre Çalışıp Çalışmama Durumu

Herhangi bir işte çalışıyor musunuz?		Cinsiyetiniz		Toplam
		Kadın	Erkek	
Kadın	Sayı	61	83	144
	% satır	%42.4	%57.6	%100
	% sütun	%50.8	%69.2	%60
	% toplam	%25.4	%34.6	%60
Hayır	Sayı	59	37	96
	% satır	%61.5	%38.5	%100
	% sütun	%49.2	%30.8	%40
	% toplam	%24.6	%15.4	%40
Toplam	Sayı	120	120	240
	% satır	%50	%50	%100
	% sütun	%100	%100	%100
	% toplam	%50	%50	%100

Çalışıp çalışmama durumu ile cinsiyet arasında anlamında bir ilişki bulunmaktadır ($P < .01$).

Çalışmaya katılan ve çalıştıklarını belirtenlerin %57.6'sı erkeklerden, %42.4'ü kadınlardan oluşmaktadır. Çalışmaya katılan ve çalışmadığını ifade eden katılımcıların %61.5'i kadınlardan oluşurken %38.5'i erkeklerden oluşmaktadır. Buna göre erkeklerin çalışıyor olma durumu kadınlara göre daha yüksektir.

Katılımcıların “Erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesi doğru mu” ifadesine ilişkin verileri şu şekildedir;

Tablo 5. Araştırma Grubunun Erkek Üstünlüğüne Olan Bakış Açuları

Erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesi doğru mu?	Sayı	Geçerli Yüzde
Evet	15	6.3
Hayır	204	85
Kısmen	21	8.8
Toplam	240	100

“Erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesi doğru mu” ifadesine katılımcıların %85’i hayır, %8.8’i kısmen, %6.3’ü evet şeklinde yanıt vermiştir. Erkeklerin üstün yetiştirilmesi ifadesi katılımcılar tarafından doğru bulunmamaktadır. Cinsiyet ile erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesine yönelik bakış açısında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ki² analizi şu şekildedir;

Ki-Kare Testi

	Değer	df	p
Pearson Ki-Kare	13.885	2	.001
Olabilirlik Oranı	14.963	2	.001
Doğrusal-Doğrusal İlişki	.111	1	.739
Geçerli Vaka Sayısı	240		

P değeri 0.05’den küçüktür. Kadınlar ve erkekler arasında erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesine yönelik bakış açısında anlamlı düzeyde farklılık bulunmaktadır. Bu farklılık tabloya şu şekilde yansımıştır.

		Erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesi doğru mu?			
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Kadın	Sayı	2	112	6	120
	% Satır	%1.7	%93.3	%5	%100
	% Sütun	%13.3	%54.9	%28.6	%50
	% Toplam	%0.8	%46.7	%2.5	%50
Erkek	Sayı	13	92	15	120
	% Satır	%10.8	%76.7	%12.5	%100
	% Sütun	%86.7	%45.1	%71.4	%50
	% Toplam	%5.4	%38.3	%6.3	%50
Toplam	Sayı	15	204	21	240
	% Satır	%6.3	%85	%8.8	%100
	% Sütun	%100	%100	%100	%100
	% Toplam	%6.3	%85	%8.8	%100

Kadın katılımcıların %93.3’ü erkeklerin üstün yetiştirilmesine hayır derken erkek katılımcıların %76.7’si erkeklerin üstün yetiştirilmesine hayır demektedir.

Katılımcıların “Kadınlar iş hayatının her alanında olmalı mıdır” ifadesine ilişkin verileri şu şekildedir;

Tablo 6. Araştırma Grubunun, Kadınların İş Hayatında Olmasına Dair Bakış Açılıarı

Kadınlar iş hayatının her alanında olmalı mıdır?

	Sayı	Geçerli Yüzde
Evet	165	68.8
Hayır	30	12.5
Kısmen	45	18.8
Toplam	240	100

Kadınlar iş hayatının her alanında olmalı mıdır ifadesine katılımcıların %68.8'i evet, %18.8'i kısmen ve %12.5'i hayır şeklinde yanıt vermiştir. Katılımcılar kadınların iş hayatında her alanda olmasını kabul etmektedir.

Cinsiyet ile “Kadınlar iş hayatının her alanında olmalı mıdır?” ifadesine yönelik bakış açısında anlamlı bir ilişki ($P<.001$) bulunmaktadır. Ki^2 analizi şu şekildedir;

Ki-Kare Testi

	Değer	df	p
Pearson Ki-Kare	31.774 ^a	2	.000
Olabilirlik Oranı	33.919	2	.000
Doğrusal-Doğrusal İlişki	20.820	1	.000
Geçerli Vaka Sayısı	240		

		Kadınlar iş hayatının her alanında olmalı mıdır?			
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Kadın	Sayı	102	4	14	120
	% Satır	%85	%3.3	%11.7	%100
	% Sütun	%61.8	%13.3	%31.1	%50
	% Toplam	%42.5	%1.7	%5.8	%50
Erkek	Sayı	63	26	31	120
	% Satır	%52.5	%21.7	%25.8	%100
	% Sütun	%38.2	%86.7	%68.9	%50
	% Toplam	%26.3	%10.8	%12.9	%50
Toplam	Sayı	165	30	45	240
	% Satır	%68.8	%12.5	%18.8	%100
	% Sütun	%100	%100	%100	%100
	% Toplam	%68.8	%12.5	%18.8	%100

Kadın katılımcıların %85'i erkek katılımcıların ise %52.5'i “kadınlar iş hayatında olmalı mıdır” ifadesine evet yanıtını vermektedir. Kadınların iş hayatının her alanında olması, kadınlar tarafından daha çok onay görmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Yapılan araştırma her kuşaktan %50 kadın, %50 erkek oranında katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların eğitim durumları yukarıda tablolarda verildiği gibidir. Yapılan araştırma sonucunda kadınların üniversiteli olma oranları erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Kadın katılımcıların ilkökul ve ortaokul mezunu olma durumları da erkek katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Bunun en önemli etkenini Baby Boomers Kuşağındaki katılımcılar oluşturmaktadır. Eğitim düzeyi kuşaklara göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Eğitim durumunun en düşük olduğu kuşak Baby Boomers Kuşağı iken, eğitim seviyesinin en yüksek olduğu kuşak Y Kuşağıdır. Burada Z Kuşağının öne çıkmamasının en önemli sebebi yaş itibari ile hem liseden yeni mezun olmuş gruba anket uygulanması hem de anket uygulanan kesimin daha lisans eğitimine devam etmesidir. Yaş itibari ile Z Kuşağı lisansüstü seviyede değildir. Ancak 10-15 yıl sonra tekrarlanan bir araştırmada Z kuşağının güncel eğitim artışı oranlarını görmek mümkün olabilecektir.

Kuşaklar arasında bireylerin çalışıp çalışmamaları arasında da anlamlı ilişki vardır. Aktif olarak çalışan kuşak X ve Y Kuşağı iken Baby Boomers ve Z Kuşağı iş alanında daha pasif kalan kuşaklardır. Bunun en önemli etkeni ise Baby Boomers Kuşağının emeklilik döneminde olmasından kaynaklı iş hayatında yer almaması, Z Kuşağının ise devam ettikleri eğitimlerinden dolayı çalışmaya müsait olmamalarından kaynaklıdır

Ancak verilere baktığımızda her ne kadar X ve Y Kuşağında çalışan kadın oranı fazla olsa da genel ortalamalar alındığında erkeklerin çalışma oranı kadınlardan yüksek çıkmaktadır. Burada da Baby Boomers Kuşağındaki çalışmayan ev hanımı olan ve Z Kuşağındaki henüz eğitim hayatı devam eden ve çalışma hayatına atılmamış kadın katılımcıların etkisi söz konusudur.

Yapılan araştırmada katılımcılara “Erkeklerin kadınlardan üstün yetiştirilmesini doğru buluyor musunuz?” sorusu yöneltilmiş olup, bu soruya %85 Hayır, %8.8 Kısmen, %6.3 Evet oranında cevap gelmiştir. Kadın katılımcılar genelinde bu soruya %93.3 Hayır cevabını alınırken, erkek katılımcılar %76.7 Hayır diyerek ortalamaları oluşturmuştur. Burada da toplumsal cinsiyetin ve ataerkil yapının yansımaları görülmektedir. Toplumsal cinsiyet ise erkekler ve kadınlar arasındaki toplumsal ve kültürel farklarla ilgilidir, yani erillik ve dişilik kavramlarının toplumsal inşaları ile ilgilidir. Herhangi bir biyolojik kökene sahip olmaksızın toplumsal cinsiyet bireyin toplumsallaşma süreciyle edindiği cinsiyettir. (Güdücü, 2017, s. 24)

Kadın katılımcılar erkeklerin üstün yetiştirilmesini doğru bulmazken erkeklerin daha az oranda kabul etmemesi, toplum içerisinde erkek üstünlüğünü kabul eden bir kesimin olduğunu da açıkça göstermektedir. Aynı zamanda kadınların iş hayatının her alanında olması konusunda erkek katılımcılar %52.5 oranında evet derken, kadın katılımcılar %85 oranında evet diyerek iş hayatının her alanında olabileceklerini söylemişlerdir. Burada da erkeklerin daha düşük oranda çıkmasının sebebi kadınların her işi yapamayacaklarını ve her işin kadınlara uygun olmadığını düşünmelerinden kaynaklıdır.

Araştırma geneline baktığımız zaman Baby Boomers Kuşağından günümüz Z Kuşağına gelene kadar anlamlı seviyede eğitim düzeyinde artış görülmektedir. Bireylerin daha iyi iş ve yaşam standartlarına sahip olmak, güzel bir statü ve kariyer sahibi olmak istemeleri ancak iyi bir eğitim sayesinde gerçekleşebilmektedir. Bireylerin eğitimlerine önem

vermeleri, kendilerini geliştirmeleri daha iyi iş ve yaşam standartlarına ulaşma gayelerinden kaynaklıdır.

Bu süreç içerisinde kadınların da okutulması ve iş hayatına atılarak sosyal hayata kazandırılması kadınların kendilerine güvenlerini sağlamıştır. İyi eğitim almış ve kendini geliştirmiş kadınlar anne olduklarında kendi çocuklarını da bu doğrultuda yetiştirmektedir. Bunun en güzel örneğini de alınan verilerde görmekteyiz. Kuşaklar arasındaki eğitim seviyesinin artışı bireylerin eğitime verdikleri önemi bizlere göstermektedir.

Kaynakça

- Acılıoğlu, İ. (2015). *İşte Y Kuşağı*. Ankara: Elma Yayınevi.
- Akdemir, A., Konakay, G. & Demirkaya, H. (2013). Y Kuşağının Kariyer Algısı, Kariyer Değişimi ve Liderlik Tarzı Beklentilerinin Araştırılması. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 11-42.
- Altuntuğ, N. (2012). Kuşaktan Kuşağa Tüketim Olgusu ve Geleceğin Tüketici Profili. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 205-206.
- Arslan, A. & Staub, S. (2015). Kuşak Teorisi ve İç Girişimcilik Üzerine Bir Araştırma. *KAÜ İİBF Dergisi*, 6(11), 6.
- Aytaş, S., Barutçu, E. & Taş, M. A. (2017). Demografik Değişkenlerin Farklı Kuşak Ayrımında Örgütsel Sinizme Etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 36-37.
- Çoknaz, D., Özbakır Umut, M. & Nurtanış Velioglu, M. (2016). Sosyal Pazarlamada Hazır Kitleyi Bulmak ve Haritalamak: Baby Boomers'larda Fiziksel Aktiviteye Yönelik Araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 85.
- Güdücü, B. (2017). Biyolojik Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet. H. Kaya, & H. Kaya içinde, *Sosyoloji* (s. 13-33). İstanbul: Lisans Yayınları.
- Kavalcı, K. & Ünal, S. (2016). Y ve Z Kuşaklarının Öğrenme Stilleri ve Tüketici Karar Verme Tarzları Açısından Karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 1033-1050.
- Kuyucu, M. (2014). Y Kuşağı ve Facebook: Y Kuşağının Facebook

Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir İnceleme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(49), 58.

Sarıbaş, Ö., Kömürcü, S. & Güler, M. E. (2016). Yavaş Şehirlerde Yaşayan Z Kuşağının Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Algıları: Seferihisar Örneği. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 107-119.

Somyürek, S. (2014). Öğretim Sürecinde Z Kuşağının Dikkatini Çekme: Artırılmış Gerçeklik. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 4(1), 65.

Yaşa, E. & Bozyiğit, S. (2012). Y Kuşağı Tüketicilerinin Cep Telefonu ve GSM Operatörleri Tercihi: Mersin İlinde ÜniVersite Öğrencilerinin Tercihlerini Belirlemeye Yönelik Pilot Bir Araştırma. *Çag University Journal of Social Sciences*, 9(1), 33.